

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	20706 - Història Social de la Llengua Catalana
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	20706 - Història Social de la Llengua Catalana
Crèdits	1.8 presencials (45 hores) 4.2 no presencials (105 hores) 6 totals (150 hores).
Grup	Grup 1, 1S(Campus Extens)
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professors	Horari d'atenció alumnat					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Antoni Ignasi Alomar Canyelles antoni-ignasi.alomar@uib.cat	14:15h	15:00h	Dijous	22/02/2013	20/09/2013	CE06

Titulacions on s'imparteix l'assignatura

Titulació	Caràcter	Curs	Estudis
Grau de Llengua i Literatura Catalanes	Obligatòria	Segon curs	Grau

Contextualització

Es tracta d'una assignatura obligatòria amb una vessant teòrica que permet conèixer en el seu context històric, la formació, aparició i ús de la llengua catalana en els diferents àmbits i registres, en cada període, a més de les característiques i resultats dels contactes amb altres llengües. El vessant pràctic de l'assignatura proporciona, per una banda, el bagatge que cal per a interpretar, en el context històric i sociolingüístic, les fonts documentals de coneixement de l'objecte d'estudi de l'assignatura i, per una altra, el coneixement de la bibliografia fonamental sobre la matèria de l'assignatura.

Requisits

No fan falta requisits específics.

Competències

Específiques

1. CE1. Conèixer la llengua catalana, tant en l'àmbit sincrònic com diacrònic, en els seus diferents aspectes: gramàtica, variació lingüística i situació sociolingüística. CE2. Conèixer els principals

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	20706 - Història Social de la Llengua Catalana
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

períodes, autors i obres de la literatura en llengua catalana. CE3. Conèixer els fonaments de la història cultural catalana (moviments estètics i estudis culturals)..

Genèriques

1. CG1. Capacitat d'aprendre i treballar de manera autònoma i en equip. CG4. Capacitat d'anàlisi i síntesi de diferent tipus de documentació de diversos nivells de complexitat..

Continguts

Continguts temàtics

- T.1. La romanització. Els substrats i els superstrats
- T.2. Els inicis de la llengua. Les relacions amb Occitània
- T.3. El món medieval. Ramon Llull i la llengua literària. Expansió de la llengua en els segles XIII i XIV. La llengua de la Cancelleria. Humanisme i Renaixement.
- T.4. El Barroc, la Il·lustració, el Rococó i el Neoclassicisme. El català a l'administració i a la literatura culta i popular. La repressió lingüística del català.
- T.5. El Romanticisme i la Renaixença. Els Jocs Florals. El Realisme i el Modernisme. La modernització de la llengua.
- T.6. El Noucentisme. El IEC i la normativització de la llengua. Pompeu Fabra i Antoni M. Alcover. La República i el franquisme. La restauració de la democràcia.

Metodologia docent

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció
Classes teòriques	Classes magistrals	Grup gran (G)	El professor establirà els fonaments teòrics de l'assignatura així com els diversos textos que ajuden a conèixer l'època objecte d'estudi. El professor també donarà informació de la bibliografia pertinent i fonts de recerca.
Seminaris i tallers	Exposició oral	Grup mitjà (M)	Els petits grups exposaran els diferents treballs que el professor haurà indicat per a elaborar en grup (una ressenya crítica sobre un text teòric d'un historiador de la llengua). El professor comentarà els treballs davant el grup.
Classes pràctiques	Projecte	Grup mitjà (M)	El professor proporcionarà diferents tipus de textos d'època als alumnes i els comentarà des del punt de vista lingüístic i de contextualització historicocultural. Comentarà també diversos textos de tractadistes de la llengua d'importància històrica. En sessions posteriors proporcionarà uns textos semblants als anteriors perquè en grups els alumnes en preparin un comentari i l'exposin en una sessió. En tots els casos, la classe pràctica implicarà la participació activa dels alumnes. L'objectiu és el coneixement directe de textos literaris i no literaris de l'època i conèixer críticament els textos dels historiadors de la llengua.

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	20706 - Història Social de la Llengua Catalana
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció
Tutories ECTS	Orientació sobre les activitats	Grup petit (P)	La finalitat d'aquestes tutories és assessorar i orientar els alumnes sobre les activitats que s'han de realitzar, sobretot a principi de curs.
Avaluació	Examen global	Grup gran (G)	Es durà a terme una prova final dels aspectes teòrics i pràctics de la matèria. De la part referida als aspectes pràctics només se n'hauran d'examinar els alumnes que no l'hagin aprovada durant el semestre.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció
Estudi i treball autònom individual	Consulta i resolució de dubtes de caràcter individual	A part de l'horari de les tutories individuals presencials, l'alumne podrà fer consultes individuals per mitjà de la tutoria electrònica sobre qualsevol aspecte de l'assignatura.
Estudi i treball autònom individual	Preparació dels temes de la matèria	Després de l'exposició pel professor a les classes magistrals, l'alumne haurà d'aprofundir en la matèria. Amb aquesta finalitat s'indicarà per a cada tema els textos de referència i altres recursos la consulta dels quals sigui convenient.
Estudi i treball autònom individual	Resolució d'exercicis i pràctiques individuals	Preparació de: A. Una part d'un tema indicat pel professor. B. Un comentari d'un de text d'època, literari i no literari.
Estudi i treball autònom en grup	Preparació d'un comentari i d'una ressenya crítica	Els alumnes en petits grups prepararan una ressenya crítica sobre un text teòric d'un tractadista de la llengua o d'un historiador de la llengua per a ser debatut críticament. Posteriorment, el treball s'exposarà al gran grup i se sotmetrà a la seva crítica i a la del professor en els seminaris i tallers.

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut de l'alumnat i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Estimació del volum de treball

Modalitat	Nom	Hores	ECTS	%
Activitats de treball presencial		45	1.8	30
Classes teòriques	Classes magistrals	28	1.12	18.67
Seminaris i tallers	Exposició oral	6	0.24	4
Classes pràctiques	Projecte	7	0.28	4.67
Tutories ECTS	Orientació sobre les activitats	1	0.04	0.67
Avaluació	Examen global	3	0.12	2
Total		150	6	100

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	20706 - Història Social de la Llengua Catalana
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Hores	ECTS	%
Activitats de treball no presencial		105	4.2	70
Estudi i treball autònom individual	Consulta i resolució de dubtes de caràcter individual	2	0.08	1.33
Estudi i treball autònom individual	Preparació dels temes de la matèria	63	2.52	42
Estudi i treball autònom individual	Resolució d'exercicis i pràctiques individuals	30	1.2	20
Estudi i treball autònom en grup	Preparació d'un comentari i d'una ressenya crítica	10	0.4	6.67
Total		150	6	100

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

La matèria de l'assignatura consta d'una part teòrica i d'una de pràctica, amb un valor equivalent en la qualificació final. L'avaluació de la matèria es farà a partir de les qualificacions del professor a les classes pràctiques, en els seminaris i en l'examen teòric i pràctic del període d'avaluació complementària. Els alumnes que tinguin una avaluació positiva a la part pràctica en el semestre no serà necessari que se n'examinin a l'examen en el període d'avaluació complementària.

La nota final serà la mitjana aritmètica de les qualificacions de la part pràctica i de la teòrica, sempre i quant totes dues estiguin aprovades. En el període d'avaluació extraordinària, l'alumne només s'haurà d'examinar de la part suspesa al període d'avaluació complementària.

En els treballs individuals i en grup caldrà citar sempre les referències (autor, obra, any, pàgina) de qualsevol afirmació posada en boca d'altri o procedent d'altri, sempre que no siguin coneixements considerats de cultura general. Quan es faci referència a les paraules d'un autor en estil directe, és a dir sense fer-ne una parafrasi o un resum, caldrà reproduir el text original entre cometes i acompanyar-lo de la corresponent informació de la procedència del fragment. L'incompliment d'aquestes normes es penalitzarà amb la qualificació negativa del treball i a més la seva qualificació ja no podrà fer mitjana amb la de cap altre. Posat que es produeixi aquesta penalització, la recuperació del treball consistirà, si més no, a esmenar l'incompliment d'aquestes normes.

Les exposicions orals dels treballs dels seminaris i tallers no podran consistir a llegir un text. Per a aquesta exposició, però, es podrà emprar un guió o esquema. En el cas de l'exposició del comentari fet a les classes pràctiques es podrà consultar el text elaborat durant la sessió.

Exposició oral

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Treballs i projectes (Recuperable)
Descripció	Els petits grups exposaran els diferents treballs que el professor haurà indicat per a elaborar en grup (una ressenya crítica sobre un text teòric d'un historiador de la llengua). El professor comentarà els treballs davant el grup.
Criteris d'avaluació	Adequació de les respostes als continguts, claredat i correcció lingüística en l'exposició.

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	20706 - Història Social de la Llengua Catalana
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

El valor relatiu d'aquest apartat dins el treball pràctic és del 70%. La nota de l'apartat serà la mitjana dels dos treballs individuals i del treball en grup. Els treballs s'hauran de lliurar al professor en el termini indicat en el cronograma o en un altre si la seva aplicació el fes variar.

Percentatge de la qualificació final: 35% per l'itinerari A

Projecte

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Proves orals (No recuperable)
Descripció	El professor proporcionarà diferents tipus de textos d'època als alumnes i els comentarà des del punt de vista lingüístic i de contextualització historicocultural. Comentarà també diversos textos de tractadistes de la llengua d'importància històrica. En sessions posteriors proporcionarà uns textos semblants als anteriors perquè en grups els alumnes en preparin un comentari i l'exposin en una sessió. En tots els casos, la classe pràctica implicarà la participació activa dels alumnes. L'objectiu és el coneixement directe de textos literaris i no literaris de l'època i conèixer críticament els textos dels historiadors de la llengua.
Criteris d'avaluació	Estructura adequada i correcció lingüística en les intervencions per part de l'alumne. Intervenció en els debats i capacitat d'argumentació crítica en la defensa del treball. El valor relatiu d'aquest apartat dins el treball pràctic és del 30%.

Percentatge de la qualificació final: 15% per l'itinerari A

Examen global

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (Recuperable)
Descripció	Es durà a terme una prova final dels aspectes teòrics i pràctics de la matèria. De la part referida als aspectes pràctics només se n'hauran d'examinar els alumnes que no l'hagin aprovada durant el semestre.
Criteris d'avaluació	Adequació de les respostes als continguts, claredat i correcció lingüística en l'exposició. Format de la prova: es plantegen a l'alumne unes qüestions teòriques i pràctiques que ha de contestar. El criteri numèric d'aquest examen es farà constar en la prova.

Percentatge de la qualificació final: 50% per l'itinerari A

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

DIVERSOS AUTORS (1996-1999). *Història de la cultura catalana*. Barcelona: Edicions 62.
FERRANDO, A.; NICOLÀS, M. (2005). *Història de la llengua catalana*. Barcelona: Editorial UOC / Pòrtic.
NADAL, J.M.; PRATS, M. (1982). *Història de la llengua catalana. I. Dels inicis fins al segle XV*. (1997) : *El segle XV*. Barcelona: Edicions 62.
SANCHIS GUARNER, M. (1980). *Aproximació a la història de la llengua catalana*. Barcelona: Editorial Salvat.
TAVANI, G. (1989). "Breu història de la llengua catalana", Barcelona: Edicions 62.

Bibliografia complementària

ADIEGO, Ignasi-Xavier et alii (2002). *Els substrats de la llengua catalana: una visió actual*. Barcelona: Societat Catalana de Llengua i Literatura.

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	20706 - Història Social de la Llengua Catalana
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

- ALOMAR, A.I. (2001). «Illes Balears. Les llengües», *Gran Enciclopèdia de Mallorca*, Vol. XX, Palma, pág. 56-59.
- ALOMAR, A. I. (2002). *La llengua catalana a les Balears en el segle XIX*. Palma: Documenta Balear.
- ALOMAR, A. I. (2002). *La llengua catalana a les Balears en el segle XX*. Palma: Documenta Balear.
- ALOMAR, A.I. (2008): "L'Estatut d'Autonomia i la llengua catalana: un canvi irreversible a les Illes Balears", dins Miquel Duran - Sebastià Serra (coord.), *Les Illes Balears, un ésser viu. 25 anys d'autogovern (1983-2008)*, Palma: Institut d'Estudis Autònoms, Palma, Pàg. 375-411.
- ANGUERA, P. (1997). *El català al segle XIX. De llengua del poble a llengua nacional*. Barcelona: Empúries.
- BADIA, A. (1981). *La formació de la llengua catalana*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- BADIA, A.M. (1984). "L'origen de la llengua catalana". A: *Els Països Catalans: un debat obert*. València: Eliseu Climent Editor. Pàg. 95-137.
- BADIA, A.M.; MOLL, F. DE B. (1960). "La llengua de Ramon Llull", A: *Obres essencials de Ramon Llull*. Barcelona: Selecta. Vol. 2, pàg. 1299-1358.
- BASTARDAS, J. (1995). *La llengua catalana mil anys enrere*. Barcelona: Curial.
- BENET, J. (1978). *Catalunya sota el Franquisme*. Barcelona: Ed. Blume.
- BRUGUERA, J. (1985). *Història del lèxic català*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- COLÓN, G.; SOBERANAS, A.J. (1986). *Panorama de la lexicografia catalana*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- COLÓN, G. (1993). *El lèxic català dins la Romània*. València: Universitat de València [Versió original en castellà: El léxico catalán en la Romania. Madrid: Gredos, 1976].
- COLÓN, G. (2003). *De Ramon Llull al Diccionari de Fabra*, Barcelona: Fundació Germà Colón Domènech - Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- CORRIENTE, F. I ALTRES (1987). *Las lenguas prevalencianas*. Alacant: Universitat d'Alacant.
- CORRIENTE, F. (2008). *Romania aràbica. Tres cuestiones básicas: arabismos, "mozárabe" y "Jarchas"*, Madrid: Editorial Trotta, S.A.
- DIVERSOS AUTORS (1995). *La llengua catalana al segle XVIII*, edició a cura de Pep Balsabobre i Joan Gratacós, Barcelona: Quaderns Crema.
- DIVERSOS AUTORS (2001). "I. Història de la llengua", dins *Enciclopèdia de la llengua Catalana*, Barcelona: Ed. 62. Pàg. 25-99.
- DIVERSOS AUTORS (1970-1980). *Gran Enciclopèdia Catalana* (15 vols). Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- FABRA, P. (1980). *La llengua catalana i la seva normalització*. Barcelona: Edicions 62.
- FERRANDO, A. (1989). "La formació històrica del València". A: *Segon Congrés Internacional de la Llengua Catalana, Area 7. Història de la llengua*. València: Institut de Filologia Valenciana. Pàg. 399-428.
- FERRANDO, A. - NICOLÀS, M. (editors) (2006). *La configuració social de la norma lingüística a l'Europa Llatina*, Alacant: Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana.
- FERRER GIRONÈS, F. (1985). *La persecució política de la llengua catalana*. Barcelona: Edicions 62.
- FERRER GIRONÈS, F. (1989). *La Reial Cédula d'Aranjuez del 23 de juny de 1768*. València: Institut de Filologia Valenciana. Pàg. 429-446.
- FUSTER, J. (1976). *La Decadència al País València*. Barcelona: Curial.
- FUSTER, J. (1968). *Heretgies, revoltes i sermons*. Barcelona: Selecta.
- GINEBRA, J. (1995). 'Algunes reflexions sobre l'objecte, mètodes i possibilitats de l'estudi de la llengua i la literatura catalana'. A: Actes del IX Col·loqui de la AILLC. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- GUARDIOLA, C.J. (1980). *Per la llengua. Llengua i cultura als Països Catalans. 1939-1977*. Barcelona: La Magrana.
- LAMUELA, X.; MURGADES, J. (1984). *Teoria de la llengua literària segons Fabra*. Barcelona: Quaderns Crema.
- LÓPEZ CASASNOVAS, F. (1989). *Els menorquins i la llengua catalana*. València: Institut de Filologia Valenciana. Pàg. 154-174.

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	20706 - Història Social de la Llengua Catalana
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

- LLABRÉS MARTORELL, P. (1989). "Història de l'ús de la llengua catalana en l'Església de Mallorca". A: *II Congrés Internacional de la Llengua catalana. Àrea 7. Història de la llengua*. València: Institut de Filologia Valenciana. Pàg. 559-578.
- MARCET, P. (1987). *Història de la llengua catalana* (2 vol.). Barcelona: Teide.
- MAR FANY, J.L. (2001). *La llengua maltractada. El castellà i el català a Catalunya del segle XVI al segle XIX*. Barcelona: Empúries.
- MARÍ, J. (1989). 'La llengua catalana a les illes Pitiüses'. II Congrés Internacional de la Llengua Catalana. Àrea 7. Història de la llengua. València: Institut de Filologia Valenciana. Pàg. 175-180.
- MARTÍ, J. (2001). *Els orígens de la llengua catalana*. Barcelona: Edit. UOC/Pòrtic.
- MARTÍ I CASTELL, J. (1989). 'La llengua catalana al Principat de Catalunya'. II Congrés Internacional de la llengua Catalana. Àrea 7. Història de la llengua. València: Institut de Filologia Valenciana.
- MARTÍNEZ, C. (2000). *La llengua catalana a Mallorca al segle XVIII i primer terç del segle XIX*. Barcelona: Universitat de les Illes Balears i Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- MASSOT, J. (1972). *Els mallorquins i la llengua autòctona*. Barcelona: Curial. 2a edició augmentada, Barcelona, 1985.
- MIRALLES, J. (2001). *Entorn de la Història de la llengua*. Barcelona: Universitat de les Illes Balears / Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- MONÉS, J. (1976). *Síntesi d'història dels Països Catalans. Cronologia*. Barcelona: La Magrana.
- MONTOYA, B. (1996). *Alacant: la llengua interrompuda*. València: Denes.
- MORAN, J.; RABELLA, J.A. (2001). *Primers textos de la llengua catalana*. Barcelona: Proa.
- NADAL, J.M. (1989). "Problemes lingüístics del català en els segles XVI i XVII". A: *II Congrés internacional de la llengua Catalana. Àrea 7. Història de la Llengua*. València: Institut de Filologia Valenciana. Pàg. 53-64.
- NADAL, J. M. (1992). *Llengua escrita llengua nacional*. Barcelona: Quaderns Crema.
- NICOLÁS, M. (1998). *La Història de la llengua catalana: la construcció d'un discurs*. València: Biblioteca Lingüística Valenciana.
- PITARCH, V. (1972). *Defensa de l'idioma*. València: Tres i Quatre.
- PRATS, M.; ROSSICH, A. (1988). "El Llibre dels secrets d'Agricultura i la prosa catalana a l'època del Barroc". A: Miquel Agustí. *Llibre dels secrets d'agricultura, casa rústica i pastoril*. Barcelona: Altafulla. Pàg. 21-38.
- RAFANEL·L, A.; ROSSICH, A. (1989). *El Barroc català*. Barcelona: Quaderns Crema.
- SANCHIS GUARNER, M. (1986). *La llengua dels valencians*. València: Ed. Tres i Quatre.
- SANCHIS GUARNER, M. (2002). *Els valencians i la llengua autòctona durant els segles XVI, XVII i XVIII*. València: Universitat de València.
- SEGARRA, M. (1985). *Història de la normativa catalana*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- SOLÀ, J. (1987). *L'obra de Pompeu Fabra*. Barcelona: Ed. Teide.
- SOLÀ, J. (1991). *Episodis de la llengua catalana*. Barcelona: Empúries.
- VERDAGUER, P. (1989). 'Història de la llengua catalana a la Catalunya del Nord al segle XX'. *II Congrés Internacional de la llengua Catalana. Àrea 7. Història de la llengua*. València: Institut de Filologia Valenciana. Pàg. 181-194.

Altres recursos

- AGUILÓ, M. (1988-1989), *Diccionari Aguiló, Materials lexicogràfics revisats i publicats sota la cura de Pompeu Fabra i Manuel de Montoliu*. 8 vols. Barcelona: Altafulla.
- ALCOVER, A.M.; MOLL, F. (1930-1962). *Diccionari català-valencià-balear* (10 volums). Palma: Moll. Consultable en línia a la xarxa.

**Universitat de les
Illes Balears**

Guia docent

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	20706 - Història Social de la Llengua Catalana
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

COROMINES, J. (1980-2002). *Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana* (10 vols.). Barcelona: Curial i La Caixa.

